

Яценко А.П.,
студентка магістратури,
Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна
Науковий керівник: Івашова Л.М.,
д.н.держ.упр., професор,
Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро

ПУБЛІЧНОУПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Одним із головних напрямів діяльності органів місцевого самоврядування (далі ОМС) є збереження здоров'я мешканців громади та їх забезпечення якісною, доступною медичною допомогою. В умовах децентралізації влади та реформування системи охорони здоров'я (далі СОЗ) механізми публічного управління системою охорони здоров'я повинні бути дієвими, актуальними, оперативними, доцільними, раціональними та ефективними. Актуальність дослідження механізмів публічного управління СОЗ, зокрема механізмів моніторингу і контролю, на рівні територіальних громад набуває особливого значення в умовах реформи медичної галузі та адміністративної реформи. Отже, на рівні ОМС пошук ефективних та дієвих механізмів моніторингу діяльності СОЗ територіальної громади задля ефективного аналізу діяльності та прийняття управлінських рішень, забезпечення населення громади якісними, доступними медичними послугами є вкрай важливим.

Якісна інформація у сфері охорони здоров'я також є основою для розробки місцевих програм у сфері охорони здоров'я, зокрема програм з профілактики та запобігання захворювань, формування стратегії розвитку СОЗ громади, оцінки результатів діяльності. В той же час завдяки децентралізації влади та реформі СОЗ, зокрема цифровізації цієї системи, впроваджені нові механізми управління на основі цифрових технологій. Використання цифрових технологій для обліку даних, формування звітів та проведення моніторингу є основою для отримання якісних широкоформатних даних та потужним інструментом для управління СОЗ громади. Так, на рівні громади стало можливим оперативно та системно

отримувати, аналізувати дані щодо діяльності СОЗ та приймати управлінські рішення, також проводити моніторинг ефективності того чи іншого рішення.

У зв'язку з передумовами цифрових зрушень в світі, розвитком цифрових технологій, світовими тенденціями та трендами цифровізації галузі охорони здоров'я, в останні роки суттєво розвивається цифровий напрям у цій сфері. Впровадження та розвиток електронної системи охорони здоров'я (далі ЕСОЗ) відіграють важливу роль в реформуванні охорони здоров'я, вдосконалюють управлінські інструменти та пацієнто-центричні цифрові сервіси.

Доцільно налаштована ЕСОЗ на рівні територіальної громади може бути ефективним інструментом контролю за якістю надання медичної допомоги населенню громади, прогнозування потреб у тих чи інших видах медичної допомоги; оперативно забезпечувати інформацією для прийняття рішень в управлінні охороною здоров'я, допомагати проводити оцінку ефективності використання коштів для надання медичної допомоги населенню громади.

Стратегія розвитку СОЗ та програми розвитку цифровізації у сфері охорони здоров'я підтверджує суттєву роль цифрових технологій у впровадженні реформи цієї системи, зокрема на місцевому рівні.

На рівні місцевого самоврядування відповідно до ст. 6 Закону України «Про інформацію», право на інформацію забезпечується створенням механізму реалізації права на інформацію, створенням можливостей для вільного доступу до статистичних даних, баз даних, інформаційних ресурсів, тощо. Інформаційна система ОМС представлена сукупністю технічних, програмних, комунікаційних та інших засобів, які забезпечують процес збирання, накопичення, опрацювання, поширення, збереження, захисту та використання статистичної інформації.

Крім впровадження заходів, проєктів, програм та стратегічного планування важливим напрямом використання системи моніторингу, оцінки та контролю в системі місцевого самоврядування є оцінка якості медичної допомоги населенню громади в медичних закладах територіальної громади на основі цифрових технологій. СОЗ на місцевому рівні керується вимогами проведення моніторингу індикаторів якості, як методу контролю якості медичної допомоги, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 28.09.2012 року №

752 [1]. Проте, на практиці є не розуміння ролі індикаторів якості у локальних протоколах, наразі МОЗ проводить перегляд цих протоколів. Також проблемою є те, що рівень якості, зазначений у критеріях та індикаторах якості надання медичної допомоги, не пов'язаний із заробітною платою лікарів та фінансуванням медичного закладу.

Основні показники, які використовують в СУЯ у сфері охорони здоров'я громади формуються в цифровому середовищі з використанням даних державної статистичної звітності:

- структура населення (пацієнтів);
- потреби населення у видах та обсягах медичних послуг;
- стан здоров'я населення, захворюваність, поширеність захворювань (
- поширеність стійкої втрати працездатності серед населення;
- види та обсяги медичних послуг, які надають у закладах охорони здоров'я громади;
- потужність системи охорони здоров'я;
- ефективність використання потужностей системи охорони здоров'я;
- забезпеченість системи охорони здоров'я кадровим ресурсом;
- завантаженість кадрів;
- забезпеченість обладнанням;
- інтенсивність використання обладнання в лікувально-діагностичному процесі;
- задоволеність населення медичними послугами;
- доступність медичних послуг;
- фінансова стабільність підпорядкованих закладів охорони здоров'я [1].

Крім того, динамічно розробляються та впроваджуються додаткові індикатори, які розширюють можливості проведення об'єктивного моніторингу, оцінки, контролю та аналізу даних у сфері охорони здоров'я громади.

Зазначимо, що затверджена чинними наказом МОЗ державна статистична звітність відображує насамперед дані щодо діяльності системи охорони здоров'я та фактично наданих в закладах охорони здоров'я медичних послуг пацієнтам незалежно від місця проживання (оцінка стану). Проте, вона в недостатній мірі дозволяє проводити потреби населення громади у сфері охорони здоров'я. Але важливою складовою якості медичного обслуговування населення громади є саме забезпечення задоволення обґрунтованих потреб населення у сфері охорони здоров'я. Тому важливим та раціональним є використання на місцевому рівні підходу на основі аналізу насамперед потреб населення та моніторингу і контролю за забезпеченням відповідних потреб населення у сфері охорони здоров'я.

Також, важливим аспектом для забезпечення потреб населення у сфері охорони здоров'я є ефективне управління та раціональне використання ресурсів органами місцевого самоврядування, яке можливе за умови систематичного та оперативного моніторингу, оцінки та контролю потреб населення у сфері охорони здоров'я на місцевому рівні. В свою чергу, оперативний і точний аналіз потреб населення громади та задоволення системою охорони здоров'я цих потреб сприяє розвитку громади у сфері охорони здоров'я.

Цифрові технології на базі штучного інтелекту та аналізу Великих даних (BigData) розширюють можливості та автоматизують процеси моніторингу, оцінки та контролю, які застосовують для аналізу потреб населення у сфері охорони здоров'я. Цифрові дані щодо якості медичних послуг отримані за результатами моніторингу, оцінки та контролю періодично оприлюднюються, що сприяє залученню громади до розвитку у сфері охорони здоров'я на місцевому рівні. Також результати моніторингу, оцінки та контролю даних, які відображують задоволеність населення (пацієнтів) громади результатами їх взаємодії з системою охорони здоров'я на рівні громади здійснюється з використанням цифрових технологій, що сприяє встановленню зворотного зв'язку та позитивно впливає на вдосконалення системи охорони здоров'я на місцевому рівні.

Список використаних джерел:

1. Про порядок контролю якості медичної допомоги: Наказ МОЗ від 28.09.2012 року № 752. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12#Text>